

คำนำ

สถาบันดำรงราชานุภาพ จัดทำ “เอกสารความรู้ สดร.” ลำดับที่ ๕/ปีงบประมาณ ๒๕๕๔ เรื่อง “ขยะปัญหาของโลก” โดยนายวิกรม กรมดิษฐ์ รองประธานสภาธุรกิจไทย - จีน ประธานมูลนิธิอมตะ และนักบริหารมืออาชีพ เพื่อแจกจ่าย เผยแพร่ให้ข้าราชการในสังกัดกระทรวงมหาดไทย เพื่อเป็นข้อมูลด้านต่างๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน เป็นต้น และการพัฒนาแนวคิดด้านการบริหาร การพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) รวมถึงการสนับสนุนการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ และการบริหารการเปลี่ยนแปลงของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้การบริหารราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารความรู้ สดร. ฉบับนี้ สถาบันดำรงราชานุภาพ นำลงเผยแพร่ทางเว็บไซต์ www.stabundamrong.go.th ด้วย

สถาบันดำรงราชานุภาพ
สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

มกราคม ๒๕๕๔

ขยะปัญหาของโลก

วิกรม กรมดิษฐ์^๑

ผมเพิ่งกลับมาจากอิสราเอล สิ่งหนึ่งที่ผมประหลาดใจคือความใสสะอาดของน้ำทะเลที่อิสราเอลที่แทบไม่แตกต่างจากทะเลภูเก็ตบ้านเราเลย ทั้งที่ตลอดแนวชายหาดที่นั่นทอดยาวไปด้วยตัวเมืองที่อยู่ขนานกัน ตอนแรกที่ผมไปนั่นเป็นตอนกลางคืนจึงไม่ได้สังเกตอะไรมากนัก แต่มีโอกาสดูกลับไปที่หาดเมืองไฮฟาร์อีกครั้งเพื่อรับประทานอาหารกลางวัน ทำให้เห็นได้ชัดเลยว่าน้ำทะเลเมดิเตอร์เรเนียนตรงจุดนั้นยังสะอาดอยู่มาก มีคนดำน้ำด้วย snorkel เกือบอยู่ทั่วไป ขยะบริเวณชายหาดไม่มีให้เห็นเลย ทำให้ผมอดคิดถึงเมื่อคราวล่าสุดที่ผมเดินทางไปชิดนีย์เพื่อร่วมงานที่จัดขึ้นโดยนิตยสารฟอร์บส์ไม่ได้ ที่ไม่เห็นขยะอยู่ตามเมืองเลย

^๑ รองประธานสภาธุรกิจไทย - จีน ประธานมูลนิธิอมตะ นักบริหารมืออาชีพ

ผู้คนที่อิสราเอลนั้นวิ่งออกกำลังกายริมชายทะเล โดยที่รัฐบาล
สร้างถนนขึ้นมาสำหรับวิ่งออกกำลังกายโดยเฉพาะขนานยาวไป
กับชายหาด

ผมพอเห็นเมืองที่ปลอดภัยก็อดคิดไม่ได้ว่า สักวันหนึ่ง
ในอนาคต มนุษย์เราคงต้อง กิน อยู่ หลับ นอน บนกองขยะแน่ๆ
เพราะเรากำลังช่วยกันสร้างขยะขึ้นมาอย่างไม่รู้ตัว โดยที่ขาดความ
ใส่ใจว่าขยะพวกนี้จะเป็นปัญหาใหญ่ในอนาคต เพราะภายหลังจาก
สงครามโลกครั้งที่ ๒ เพียง ๕๐ ปี ซึ่งเป็นช่วงที่โลกของเรา
มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา
โลกของเราเติบโตไปแบบก้าวกระโดด ทำให้มีการใช้ทรัพยากร
มากขึ้น ไม่ว่าจะป็นในเรื่องของอาหาร วัตถุดิบ หรือการก่อสร้าง
เพื่ออยู่อาศัย สถานที่ทำงานหรือแม้กระทั่งสถานที่เพื่อความ
บันเทิงต่างๆ

เมื่อมีการใช้เกิดขึ้น ย่อมมีของเหลือใช้ตามมา ไม่ว่าจะ
จะอยู่ในรูปของแข็ง ของเหลว หรือแม้กระทั่งก๊าซ บางชนิดอาจ
สลายได้ บางชนิดอยู่คงทน และบางชนิดก็เป็นสารมีพิษที่จะ
ตกค้างอยู่ในสิ่งแวดล้อม ยิ่งนานวันขึ้นไปเท่าใด ขยะจะเพิ่ม
มากขึ้นพร้อมๆ กับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น และเศรษฐกิจโลก
ที่กำลังขยายตัว เรียกได้ว่ายิ่ง GDP โลกเพิ่มขึ้นเท่าใด ขยะก็จะ
เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ถือได้ว่าเป็นภาระที่หนักอกมนุษย์ตลอดไป

ผมมองว่าปัญหาขยะ เป็นเหมือนหนามยอกอกไปแล้ว เพราะขยะเหล่านี้เป็นที่มาของ โรคภัยที่กำลังรุมเร้ามนุษย์ในยุคปัจจุบันอย่างไม่หยุดหย่อน หากวันนี้เราไม่ใส่ใจ และปล่อยปละ ละเลยไปเรื่อยๆ ภาวะเหล่านี้จะ หวนกลับมาหาเราอย่างหลีกเลี่ยง ไม่ได้ และเราจะไม่มีที่ว่างให้แก้ไข มนุษย์อาจจะต้องอาศัยอยู่บน กองขยะ และเป็นเรื่องที่ยากเหลือเกินที่จะกำจัดหรือหาทาง แก้ไขปัญหาขยะล้นโลกไปได้

กองทุนประชากรโลกแห่งสหประชาชาติ (United Nations Population Fund : UNPF) ได้ประกาศเมื่อไม่นานมานี้ว่า ขณะนี้โลกมีประชากรเกือบ ๖.๗ พันล้านคน และคาดว่าภายใน ปี ค.ศ. ๒๐๕๐ โลกใบเล็กนี้จะประชากรมากเกือบหมื่นล้านคน จากตัวเลขนี้ทำให้หลายฝ่ายเริ่มตระหนักถึงปัญหาที่จะเกิดจาก ประชากรล้นโลกในทุกๆ มิติที่จะตามมา โดยเฉพาะเรื่องของขยะ มูลฝอยที่เหลือจากการบริโภค และภาคอุตสาหกรรม ปัญหา “ขยะ” เป็นปัญหาโลกแตกที่มวลมนุษยชาติพยายามหาทางออก

มาหลายยุคสมัย เพราะมนุษย์รู้จักสร้างขยะขึ้นมาบนโลก แต่ไม่รู้จักวิธีการกำจัดให้หมดไปได้ ทุกวันนี้ไม่มีใครเลยที่ไม่ได้สร้างขยะจะต่างกันเพียงจำนวนว่าจะมากหรือน้อยเท่านั้น โดยเฉลี่ยแล้วประชากรทุกคนบนโลกเพิ่มขยะให้โลกวันละกว่า ๑ กิโลกรัม ถ้าคำนวณรวมทั้งชีวิต ขยะที่เราทิ้งทุกวันจะมีน้ำหนักราว ๖๐๐ เท่าของน้ำหนักของผู้ทิ้ง

จากสถิติปี ๒๐๐๖ ประเทศที่ผลิตขยะมากที่สุดในโลก ๑๐ อันดับ ได้แก่ อันดับหนึ่ง สหรัฐอเมริกา มีประชากรราว ๓๐๘ ล้านคน มากเป็นอันดับ ๓ ของโลก รองจากจีนและอินเดีย คิดเป็น ๕% ของโลก แต่กลับสร้างปริมาณขยะได้มากถึง ๓๐% ของขยะทั้งโลก อันดับ ๒ คือ ประเทศรัสเซีย ประเทศที่ผลิตขยะมากที่สุดในโลกรองจากสหรัฐอเมริกา อันดับ ๓ ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น อันดับสี่ ได้แก่ ประเทศเยอรมนี อันดับ ๕ ประเทศอังกฤษ อันดับ ๖ ได้แก่ ประเทศเม็กซิโก อันดับ ๗ ได้แก่ ประเทศฝรั่งเศส อันดับ ๘ ประเทศอิตาลี อันดับ ๙ ประเทศสเปน อันดับ ๑๐ คือ ประเทศตุรกี

จากที่กล่าวมาข้างต้น แม้ว่าในสถิติปี ๒๐๐๖ นี้จะไม่ได้รวมประเทศจีนไว้ด้วยก็ตาม แต่แนวโน้มของปริมาณขยะในประเทศจีนก็เพิ่มขึ้นสูงทุกปีเช่นกัน และน่าจะเป็นตัวเลขที่ไม่ต่างจากอเมริกาไปเท่าใดนัก จากจำนวนที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทุกปีทั่วโลก ขยะที่ถูกสร้างมหาศาลเหล่านี้หายไปไหน คำตอบคือ ขยะส่วนใหญ่จะถูกเก็บรวบรวมและนำไปกองทิ้งไว้บนดิน โดยมีได้กำจัดอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ส่วนใหญ่การกำจัดขยะจะขึ้นอยู่กับหน่วยงานเพียงไม่กี่แห่งซึ่งไม่เพียงพอ ทำให้ไม่สามารถกำจัดขยะได้หมด ทำให้พื้นที่ของโลกกลายเป็นถังขยะไปใหญ่

ปัญหาขยะได้กลายเป็นปัญหาสำคัญในทุกๆ ระดับ ไม่ว่าจะเป็นระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และปัญหาระดับโลก พฤติกรรมการบริโภคของมนุษย์ได้สร้างผลกระทบอันใหญ่หลวงต่อตนเอง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาโลกร้อน ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ไม่เว้นแม้แต่การคร่าชีวิตเพื่อนมนุษย์จำนวนมากกว่าการ

ก่อการร้ายเสียอีก โดยการกำจัดของเสียบางอย่างทำให้มี
สิ่งที่ปนเปื้อนในขยะ เช่น เชื้อโรค โลหะหนัก สารเคมีที่เป็น
อันตราย ฯลฯ ได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตประชาชน
ทั้งทางตรงและทางอ้อม

ขยะอิเล็กทรอนิกส์ หรือ อีเวสต์ (e - waste) เป็น
ของเสียที่ประกอบด้วยเครื่องใช้ไฟฟ้าหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์
ที่ไม่มีคนต้องการแล้ว ขยะอิเล็กทรอนิกส์เป็นประเด็นที่ทำให้เกิด

ความวิตกกังวลในสังคมโลกในปัจจุบัน
เนื่องจากชิ้นส่วนหลายชิ้นในอุปกรณ์
เหล่านั้นเป็นพิษ ซึ่งสารที่พบมาก
ได้แก่ ตะกั่ว ดีบุก ทองแดง ซิลิกอน
คาร์บอน เหล็ก อะลูมิเนียม

ขยะอิเล็กทรอนิกส์จะไม่สามารถ
ย่อยสลายตามธรรมชาติได้ หลาย
ประเทศ โดยเฉพาะแถบยุโรปตะวันตก
ถึงกับออกกฎหมายให้บริษัทผู้ผลิตจัดเตรียมที่เก็บขยะอิเล็กทรอนิกส์
ไว้ก่อน ถึงจะวางจำหน่ายใหม่ได้ ซึ่งเป็นอีกหนึ่งมาตรการสำคัญ
ที่ถูกรับรองมาใช้ เพื่อแก้ปัญหาขยะอิเล็กทรอนิกส์ อย่างไรก็ตาม
ขยะอิเล็กทรอนิกส์นั้นเป็นแหล่งขุมทรัพย์ที่สามารถสร้างเงินได้

หากมีการบริหารจัดการอย่างเหมาะสม แต่หากไม่แล้วก็นับเป็นแหล่งพิษที่ร้ายแรงเลยทีเดียว การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่รวดเร็วทำให้ปัญหานี้ขยายวงกว้างอย่างรวดเร็วและระบอบไปทั่วโลก การจัดการกับขยะอิเล็กทรอนิกส์ในสหรัฐอเมริกาจะนำไปถมที่ดิน คิดเป็นสัดส่วนราว ๒ เปอร์เซ็นต์ แต่ในจำนวนนี้เป็นขยะพิษถึง ๗๐ เปอร์เซ็นต์

ในช่วงรอบ ๑๐ ปีที่ผ่านมา ปริมาณการเติบโต และการบริโภคสินค้าไอทีสวนทางกับการนำกลับไปใช้ใหม่ ในปัจจุบันนี้มีอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นขยะเหลือทิ้งรอการทำลายหรือการนำไปรีไซเคิลกว่า ๔๐๐ ล้านชิ้นทั่วโลก มีเพียงแค่ร้อยละ ๑๒ ที่สามารถนำกลับไปสู่กระบวนการผลิตได้ โดยคาดว่าภายใน

ปี ๒๐๑๒ จะมีปริมาณ
ขยะเพิ่มขึ้นจากปัจจุบัน
อย่างน้อย ๓ พันล้านชิ้น
ทั่วโลกหรือกว่า ๑๒ เท่า

ปัจจุบันเอเชีย
และแอฟริกากำลังกลายเป็น
แหล่งของขยะอิเล็กทรอนิกส์
ที่ต่างประเทศพยายามส่งมาทิ้ง หรือกำจัดอย่างผิดกฎหมาย
ในภูมิภาคนี้ ซึ่งโดยมากจะเป็นไปโดยผิดกฎหมาย ในประเทศจีน
ผู้ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นสุสานขยะอิเล็กทรอนิกส์ ในเมืองซานโถวของจีน
และเมืองอื่นๆ ในจีนหลายแห่งได้กลายเป็นแหล่งรองรับขยะ
อย่างถูกกฎหมาย ที่รีไซเคิลได้แทบทุกประเภท

ซากขยะที่เต็มไปด้วยตะกั่ว และสารพิษอื่นๆ นำเสิร์ฟ
ที่ในหมู่คนแยกขยะเหล่านั้นมีเด็กรวมอยู่ด้วยมากมาย เช่นเดียวกับ
ที่เดลี และบังกาลอร์ของอินเดีย ขยะอิเล็กทรอนิกส์ถูกเผา

ท่ามกลางกองไฟหลากหลาย
แยกเอาตะกั่วกลับมาใช้ใหม่
ส่วนในแอฟริกามีการทุบเศษ
ซากขยะที่ซื้อมา เพื่อแยกเอา

ส่วนที่ขายได้ออกมา แล้วทำการเผาพลาสติกเพื่อเอาเฉพาะ
ลวดทองแดง เนื่องจากผู้รับซื้อจะซื้อสายทองแดงที่ได้ทำการเผา
เอาพลาสติกหุ้มออกแล้วเท่านั้น ซึ่งชิ้นส่วนที่กระจายอยู่ทั่วพื้น
มีทั้งตะกั่ว และแคดเมียม

ไม่นานมานี้ มีรายงาน Toxic Tech: Not in Our Backyard
ของกรีนพีซเปิดเผยว่า ประเทศไทย จีน และอินเดีย กำลังกลายเป็น
แหล่งทิ้งขยะอิเล็กทรอนิกส์จำนวนมหาศาล จากประเทศ
ที่พัฒนาแล้ว ส่วนในประเทศอุตสาหกรรมที่แม้จะมีกฎระเบียบ
เข้มงวด แต่ก็ยังต้องประสบกับปัญหาเรื่องข้อมูลที่ยังไม่ชัดเจน
ดังจะเห็นได้จากปริมาณขยะอิเล็กทรอนิกส์กว่าร้อยละ ๗๕ ของ
ปริมาณขยะที่เกิดขึ้นทั้งหมดในสหภาพยุโรปได้หายไปจากระบบ
ซึ่งไม่สามารถบอกได้ว่า ถูกส่งไปที่ใด มีเพียงสหรัฐอเมริกาที่มี
ข้อมูลบ่งบอกว่ามีขยะอิเล็กทรอนิกส์มากกว่าร้อยละ ๘๐ ส่งออก
ไปกำจัดหรือรีไซเคิลยังประเทศกำลังพัฒนา

ผู้ผลิตคอมพิวเตอร์ชั้นนำของโลก บางรายได้เริ่มมีการรับซากผลิตภัณฑ์
แบรนด์ของตนคืนเพื่อรีไซเคิล แต่ก็มีเพียง
ประมาณร้อยละ ๑๐ เท่านั้น ในขณะที่
โทรศัพท์มือถือมีการเรียกคืนเพื่อรีไซเคิล

คิดเป็นเพียงร้อยละ ๒ - ๓ เท่านั้น มีการประมาณว่าซากผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ประมาณ ร้อยละ ๙๑ ของแต่ละแบรนด์ที่หายไปจากระบบ ซึ่งไม่ทราบว่าจะถูกเคลื่อนย้ายไปที่ใด

จอมอนิเตอร์สำหรับคอมพิวเตอร์โดยทั่วไป ก็มีตะกั่วอยู่ถึง ๖ เปอร์เซ็นต์ โดยน้ำหนักส่วนมากจะอยู่ในแก้วของจอภาพ CRT (Cathode Ray Tube Monitor) หรือ จอภาพที่รับสัญญาณภาพแบบอะนาล็อก ในทศวรรษที่ ๑๙๙๐ มีบางประเทศในยุโรปได้ออกกฎหมายห้ามนำขยะอิเล็กทรอนิกส์ไปถมในที่ดิน และก่อให้เกิดอุตสาหกรรมจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ขึ้นในยุโรป ในสหรัฐอเมริกาได้ปรับปรุงนโยบายห้ามใช้จอ CRT ไปถมที่ดิน มีการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์บางอย่างดำเนินการในสหรัฐอเมริกา กระบวนการนี้เป็นการรีไซเคิลชิ้นส่วนเป็นโลหะพลาสติก และแผ่นวงจร หรือ ซ้ำแหวะเป็นชิ้นส่วนเล็กๆ น้อยๆ

ปัจจุบันนี้ สหภาพยุโรป เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น รวมทั้งไต้หวัน ต่างก็กำหนดให้ผู้ขายและผู้ผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มีส่วนรับผิดชอบในการรีไซเคิลขยะจากผลิตภัณฑ์ของตนถึงร้อยละ ๗๕% ของจำนวนทั้งหมดที่ผลิตหรือขาย หลายประเทศในเอเชีย ก็เริ่มต้นตัวในเรื่องการรีไซเคิล

ขยะอิเล็กทรอนิกส์กันแล้ว บางประเทศได้ออกกฎหมายเกี่ยวกับ
ประเด็นดังกล่าวอย่างชัดเจน

สถานการณ์ขยะไม่ได้จำกัดอยู่แค่บนพื้นโลกเท่านั้น
จากรายงานปี ๒๐๐๗ ของ COBSEA (Coordinating Body on
the Seas of East Asia) ในทะเลทั่วโลกก็ถูกนำขยะทิ้งมาก
ถึงปีละ ๖.๔ ล้านตัน หรือประมาณ ๑,๘๐๐ ตันต่อวัน และพบว่า
๘๙% ของขยะในทะเลทั้งหมดเป็นพลาสติก ปัญหาเรื่องขยะ
ในทะเลทั้งหมดนี้ส่งผลกระทบต่อสัตว์น้ำและปะการังโดยตรง
เช่น พบว่าสัตว์ทะเลขนาดใหญ่
อย่าง วาฬ โลมา หรือเต่าทะเล
ที่เกยตื้นขึ้นมาตายมีปริมาณ
ถุงพลาสติกในกระเพาะอาหาร จำนวนมาก

การจัดตั้งตลาดรีไซเคิลในเอเชีย จะทำให้ญี่ปุ่นขาย
เทคโนโลยีไปยังประเทศกำลังพัฒนาเพื่อการกำจัดขยะที่มาจาก
ประเทศตนเองได้อีกทอดหนึ่ง ทั้งนี้ในแต่ละปีประเทศญี่ปุ่น
จะผลิตขยะจำนวนมหาศาล มีโรงเผาขยะชุมชนประมาณ
๑,๘๕๐ โรง ถือว่ามากที่สุดในโลก โรงเผาขยะอุตสาหกรรม
ประมาณ ๑๐,๐๐๐ โรง ทำให้มีสารพิษตกค้างทำลายและส่ง
ผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อมอย่างมาก มีการ

ปล่อยสารก่อมะเร็ง ได้ออกซिनมากที่สุดในโลก ส่วนการกำจัดขยะด้วยการเผาและฝังกลบยังคงเป็นปัญหาอยู่มาก เนื่องจากพื้นที่ในญี่ปุ่นมีน้อย

ด้วยเหตุนี้ทำให้นานาประเทศกำลังเป็นห่วงเรื่องขยะมีพิษของญี่ปุ่นจะไหลมาสู่ประเทศต่างๆ ในภูมิภาคนี้ ผมยังจำได้ถึงข่าวการจับตู้คอนเทนเนอร์เถื่อน ที่บรรจุทุกสารพิษมาทิ้งที่กัมพูชาได้ดี ทำให้กัมพูชากลายเป็นประเทศที่รับเอาขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่มีพิษมหาศาลเอาไว้เป็นจำนวนมาก สำหรับประเทศไทยก็มีปัญหาขยะเช่นเดียวกัน และปัญหานี้มีแนวโน้มกำลังรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ ไม่แพ้ประเทศอื่นๆ

ขยะอันตรายเหล่านี้มีจำนวนเหลือค้ำงมากมายเช่นนี้ เหตุเพราะค่ากำจัดขยะอันตรายนั้นมีราคาแพงมาก จึงเป็นแรงผลักดันให้ผู้ประกอบการที่มักจ่ายนำขยะอันตรายไปลักลอบทิ้งไว้ตามสถานที่ต่างๆ โยนปัญหาของตนให้เป็นปัญหาของคนอื่นไปดื้อๆ แม้ว่ากรมโรงงานอุตสาหกรรมจะมีกฎหมายควบคุมห้ามนำเข้าขยะอันตรายจากต่างประเทศไว้เช่นกัน เพียงแต่กฎหมายยังมิได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน จึงทำให้การบังคับใช้กฎหมายควบคุมการนำเข้าขยะอุตสาหกรรมได้ไม่ดีเท่าที่ควร

สำหรับใน “กรุงเทพมหานคร” นั้นมีปริมาณขยะมากกว่าร้อยละ ๒๐ ของขยะในประเทศทั้งหมด ขยะกองมืมหิม่าที่กำลังทับถมกันอยู่นี้ มีทั้งสิ่งที่ย่อยสลายได้และไม่ได้ ซึ่งอาจจะมีทั้งพิษติดมา หรือไม่มีพิษก็ตาม ซึ่งขยะมีพิษที่ถูกทิ้งปนมากับขยะบ้าน โดยมีแหล่งที่มาจากของเหลือใช้ตามบ้านเรือน กับจากโรงงานอุตสาหกรรม

ขยะเป็นปัญหาสำคัญของมนุษยชาติ โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติได้เข้ามาเป็นหน่วยงานกลางที่ประสานความร่วมมือของประเทศต่างๆ ในการแก้ไขปัญหาขยะล้นเมืองด้วยการกำหนดให้มีโครงการวันรณรงค์เพื่อโลกสะอาด (Clean up the World) ขึ้นเป็นครั้งแรก ในปี ๑๙๙๓ เพื่อเชิญชวนให้ทุกประเทศได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับขยะในชุมชนของตน ทำให้ทุกคนได้เกิดความตระหนักถึงปัญหาขยะที่มีผลกระทบต่อสุขภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาขยะ

สำหรับการรีไซเคิลหรือการใช้ประโยชน์จากขยะเป็นแนวทางหนึ่งในการแก้ปัญหาขยะล้นโลกที่หลายๆ ประเทศให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง จากข้อมูลของสมาคมเหล็กแห่งโลก

(World Steel Association) ได้เผยแพร่ผลสำรวจของปี ๒๐๐๗ จาก ๓๗ ประเทศ พบว่า อัตราการรีไซเคิลกระป๋องเหล็กได้สูงขึ้นเป็น ๖๘% เมื่อเทียบกับ ๖๗% ในปี ๒๐๐๖ ซึ่งถือว่าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องใน ๓ ปีที่ผ่านมา ปริมาณกระป๋องเหล็กที่ถูกนำมารีไซเคิล ในปี ๒๐๐๗ นี้ เทียบเท่ากับการประหยัดการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จำนวน ๑๓ ล้านเมตริกตัน ในการสำรวจพบว่า ประเทศเยอรมนีและเบลเยียม เป็นประเทศที่มีอัตราการรีไซเคิลกระป๋องเหล็กสูงที่สุดในบรรดา ๓๗ ประเทศที่ทำการสำรวจ กล่าวคือ เยอรมนีมีอัตราการนำกระป๋องเหล็กมารีไซเคิลถึง ๙๓% และในเบลเยียมมีอัตรา ๙๑% ตามลำดับ

การกำจัดขยะมูลฝอยของชุมชนมีอุปสรรคที่เกิดขึ้นอย่างหนึ่ง que แสดงถึงการขาดความรับผิดชอบของคนไทย คือ ประชาชนมักทิ้งภาชนะหน้าที่ให้กับเจ้าพนักงานทำความสะอาด ไม่ร่วมมือในการลด และนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ การแก้ไขปัญหาขยะจึงไม่ควรมองไปที่เรื่องของส่วนรวมเพียงอย่างเดียว แต่ควรมองย้อนกลับมาที่ตัวบุคคลเป็นหลัก สำหรับแนวทางที่แก้ไขปัญหาขยะล้นเมืองในภาคประชาชนนั้น สามารถใช้หลักการ ๔ Rs สร้างจิตสำนึกต่อสังคม ได้แก่

๑. Reduce ลดการใช้ ลดการบริโภคสินค้าที่ฟุ่มเฟือย ใช้อย่างประหยัด และใช้เท่าที่จำเป็น

๒. Repair การซ่อมแซม การซ่อมแซมวัสดุสิ่งของ ที่ชำรุดให้อยู่ในสภาพที่ดีใช้งานได้นาน ไม่ต้องทิ้งเป็นขยะหรือต้องสิ้นเปลือง ซื้อมือใหม่

๓. Reuse การใช้ซ้ำ การนำสิ่งของที่ใช้แล้วมาใช้ ประโยชน์ให้คุ้มค่า

๔. Recycle การนำกลับมาใช้ใหม่ การนำขยะมาแปรรูป เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่

การลดขยะด้วยวิธีการเหล่านี้ จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อคุณภาพชีวิต

เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่ดียิ่งขึ้น โดยประชาชนควรให้ความสนใจ มีการตระหนักและรับรู้ถึงปัญหาของขยะในสถานการณ์ปัจจุบันและที่จะขยายตัวในอนาคต อีกทั้งหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนควรมีการจัดโครงการรณรงค์พร้อมช่วยเหลือเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาขยะที่เกิดขึ้น

